

at have Krav paa over for det aarlige Budget, vandt den Indflydelse og vandt den fuldt ud. Det var det Systemstifte, som man udfærdede fra vor Side. Naar man nu ser paa denne Finanslov, der blev vedtagen den 1ste April, forekommer det mig ganske vist at være dristigt at sige, at Systemstiftet præger denne Finanslov. Jeg kan forstaa, at man kan sige, at det var en Nødvendighed, for at Systemstiftet overhovedet kunde komme til at udvikle sig, udfolde sig senere. — Jeg opfatter nærmest det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds saaledes, at han lægger Hovedvægten paa det Systemstifte, der efterhaanden skulde udfolde sig under et nyt Ministerium, som havde et Flertal i begge Ting at holde sig til. det kan jeg forstaa, men at se et Systemstifte i den Finanslov, der slaar det fast, som noget Folketinget nu baade for dette Aar og for kommende Aar skal binde sig til og bevilge, hvad vi og det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds selv i en Arrække have bekæmpet, bekæmpet af rent saglige Grunde, bekæmpet, fordi vi ansaa det for baade finansielt og militært uforvarsligt — jeg siger, at det er dristigt at se et Systemstifte i en saadan Finanslov, paa hvilken det er dokumenteret, at Folketinget har opgivet det Standpunkt, paa hvilket det i 20 Aars Kamp har staaet, det Standpunkt, for hvilket det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds bestandig har været en saa vel-talende Ordfører, det Standpunkt nemlig, at vi skulde ordne vort Forsvarsvæsen her i Landet uden Kjøbenhavns Befæstning. Jeg tror, at vi dog vel alle her mindes, at det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds, saa vel ved vor gamle Hærlovs Vedtagelse som ved den Hærlov, han stiftede os i 1880, og endnu ved de aller sidste Aars Behandlinger af Hærloven, bestandig har betragtet det som sit principale Standpunkt, at vort Forsvarsvæsen skulde ordnes uden Kjøbenhavns Befæstning, uafhængig deraf. Og naar vi saa naa til en Finanslov, paa hvilken Folketinget her giver absolut tabt, anerkender den Fæstning, om ikke ved en Lov, saa dog ved de givne Bevillinger, saa forekommer det mig dristigt at sige, at denne Finanslov er et Vidnesbyrd om, at et Systemstifte har fundet Sted. Jeg forstaaar det ikke, det vil jeg villig indrømme, og jeg tvivler paa, at det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds faar nogen til at forstaa det. Hvad der derefter kunde komme, er en anden Ting. Jeg kan forstaa, at man kan sige, at det er en Nødvendighed, at vi maa bøje os, vi have lidt Nederlag i de foregaaende Kampe, og nu er der ikke

andet at gøre end at se at gøre rent Bort med Fortiden og saa begynde paa en ny Fremtid. Det kan jeg forstaa, men at se et Systemstifte i, hvad der skete den 1ste April — og det maa jo være det ærede Medlems Mening — maatte i Fællesskab med Rigsdagsbestyrelsen, tror jeg det ærede Medlem vanskeligt vil saa nogen til. Det Systemstifte, der da skete, blev kun foretaget fra et Mindretals Side i dette Ting. Da tror jeg nok, at det er saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har skrevet en Gang i Sommer. Han saa det esjendommelige for Forliget deri, at Højre sit Fortiden og Venstre Fremtiden. Sa gid det var saa vel, at det var Venstre, der sit Fremtiden! Men det skulle vi jo først se. Derimod tror jeg nok, at man maa give ham Ret i, at Højre ganske vist sit Fortiden, saa naar vi altsaa skulde blive overbeviste om, at der har fundet et Systemstifte Sted, maatte det ganske vist være ved, hvad der derefter er sket.

Medens jeg er her ved, er der et Punkt, jeg gerne vilde berøre. Det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds omtalte som noget meget beklageligt, at vi under vore politiske Kampe have haft en saa skæbnesvanger Forkærlighed for Formler. Naar man ikke kan se Systemstiftet i det, der skete den 1ste April, ligger det i, at man har ønsket, at dette Systemstifte skulde være udtrykt i Formler, disse Formler, man i det hele have haft en skæbnesvanger Forkærlighed for i vort politiske Liv. Jeg vil sige: Hvad er det andet, som de 25 Herrer byggede paa den 1ste April end Formler. Ved den Finanslov, vi vedtog, der gave de tabt i Hovedspørgsmaal, i Principspørgsmaalet. Det, de byggede Fremtiden paa, hvad andet var det end den Formel, vi talde Rigsdagsbestyrelsen. Den Bebrejdelse, det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds altsaa rettede mod vort politiske Liv, det er netop en Bebrejdelse, som rammer ham og hans Parti, der have bygget vor Fremtid paa en saadan Formel, der ikke en Gang er en Lovformel, men en Formel uden noget som helst Grundlag. Nej, jeg tror, det, man fra Venstres Side har krævet, var ikke en ny Formel, men det var, hvad det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds og andre af hans Partis Føvere endnu i Fjor dog hævdede, Garantier, men Garantier havde man ikke tænkt sig i Form af Formler, dem havde man tænkt sig i Form af Forandring i bestaaende Institutioner, man havde tænkt sig dem f. Eks. i Form af en ny Rigsret. Det er jo den Form, der er bleven antydet